

Handläggare
Petter Södrin
Telefon: 08-508 321 77**Till**
Kulturnämnden
2021-10-19**Motion av Emilia Bjuggren (S) om att öppna ett
yttrandefrihetsbibliotek i Stockholms stad (KS
2021/524). Svar på remiss från kommunstyrelsen****Förvaltningens förslag till beslut**

1. Kulturnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart

Maria Jansén
FörvaltningschefDaniel Forsman
Avdelningschef, Stockholms
stadsbibliotek**Sammanfattning**

Emilia Bjuggren (S) har i en motion (KS 2021/524) föreslagit att kulturnämnden i samarbete med Kulturhuset/Stadsteatern AB ska inrätta ett särskilt bibliotek för censurerade och förbjudna böcker som en del av Kulturhusets biblioteksverksamhet, samt att Kulturhuset/Stadsteaterns fristadsprogram utökas med ytterligare två konstnärer eller journalister. Kulturnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att avge ett remissyttrande över motionen.

Ur ett övergripande perspektiv ser kulturförvaltningen positivt på att genom ett yttrandefrihetsbibliotek slå vakt om demokratin och det fria ordet. Däremot är det enligt förvaltningens bedömning inte en självklarhet att skilja ett yttrandefrihetsbibliotek från ett annat folkbibliotek. Med stöd i bibliotekslagen, stadens biblioteksplan samt Stockholms stadsbiblioteks mediepolicy går det att se alla Stockholms folkbibliotek som yttrandefrihetsbibliotek- en linje som förvaltningen arbetar utifrån och gärna utvecklar vidare.

Motionens förslag kring ett utökat Fristadsprogram bedömer förvaltningen som, principiellt, mindre komplicerad i förhållande till inrättandet av ett yttrandefrihetsbibliotek.

Ärendet

Kulturnämnden har ombetts att yttra sig över remissen av Motion om att öppna ett yttrandefrihetsbibliotek i Stockholms stad.

Remisstiden sträcker sig till 2021-10-29.

Emilia Bjuggren (S) föreslår i motionen att kulturnämnden i samarbete med Kulturhuset/Stadsteatern inrättar ett särskilt bibliotek för censurerade och förbjudna böcker som en del av Kulturhusets biblioteksverksamhet samt att Kulturhuset/Stadsteaterns fristadsprogram utökas med ytterligare två konstnärer eller journalister.

Syftet med motionen om att öppna ett yttrandefrihetsbibliotek vilar ytterst på att yttrande- och åsiktsfrihet är de mest grundläggande rättigheterna i en demokrati. Motionären pekar på att demokratin inte är självklar och vårt gemensamma ansvar för att stärka och värna demokratin. Ett yttrandefrihetsbibliotek ger plats åt det fria ordet och uppmärksammar de berättelser som på ett eller annat sätt förbjudits eller censurerats på många håll i världen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Stockholms stadsbibliotek. Samråd har skett med Kulturhuset Stadsteatern AB.

Förvaltningens synpunkter

I Sverige finns sedan hösten 2020 ett yttrandefrihetsbibliotek – Dawit Isaak-biblioteket i Malmö. Biblioteket är inrymt i Malmö stadsarkiv och omfattar knappt 2000 titlar. Barn och unga anges som en särskilt angelägen målgrupp. Den direkta kopplingen till fristadsprogrammet som anges i motionen saknas dock i Malmö.

Förvaltningens biblioteksverksamheter har sedan Kulturhuset skildes från kulturförvaltningen 2013 ett gott samarbete med Kulturhusets biblioteksverksamheter. Samarbetet regleras i avtal, och att som motionen föreslår utvidga samarbetet till att även omfatta ett yttrandefrihetsbibliotek är fullt möjligt och relativt okomplicerat. Förvaltningen ser dock lokaliseringen till Kulturhuset som en fråga som Kulturhuset Stadsteatern AB måste få bedöma och ta ställning till.

Ur ett övergripande perspektiv ser förvaltningen positivt på att genom ett yttrandefrihetsbibliotek slå vakt om demokratin och det fria ordet. Det är dock inte en självklarhet att skilja ett yttrandefrihetsbibliotek från ett annat bibliotek. Att lyfta fram de förbjudna och censurerade böckerna är helt i linje med bibliotekens uppdrag att verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning

(Bibliotekslag (2013:801) §2). Arbetet med samlingar, utställningar och programverksamhet bedrivs utifrån den linjen, men kan självklart utvecklas ytterligare.

Förvaltningen instämmer i motionens påstående att det är oroande att litteratur, konst och musik på många håll förbjuds på grund de åsikter som getts uttryck för. De berättelser som i något sammanhang förbjuds eller censureras ska ha sin naturliga plats som en del av det samlade beståndet hos Stockholms bibliotek. Ett yttrandefrihetsbibliotek kan vara ett sätt att särskilt markera detta. Samtidigt kan en satsning på ett uttalat yttrandefrihetsbibliotek riskera att fungera i motsatt syfte. Det kan kännas både viktigt och angeläget att välja ut de berättelser som skall inrymmas i samlingarna vid ett sådant bibliotek. Att dra gränsen för vilka berättelser som inte rymts är däremot inte lika självklart. Med stöd i bibliotekslagen, stadens biblioteksplan samt Stockholms stadsbiblioteks mediepolicy går det att se alla Stockholms folkbibliotek som yttrandefrihetsbibliotek; en linje som förvaltningen gärna arbetar vidare utifrån och utvecklar vidare.

Motionens förslag kring ett utökat Fristadsprogram bedömer förvaltningen som, principiellt, mindre komplicerad i förhållande till inrättandet av ett yttrandefrihetsbibliotek.

Bilagor

1. Motion av Emilia Bjuggren (S) om att öppna ett yttrandefrihetsbibliotek i Stockholms stad (KS 2021/524)